

Toruń, 30.08.2023 r.

Dr hab. Agata Sudolska, Prof. UMK
Katedra Gospodarowania Zasobami Pracy
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Recenzja rozprawy doktorskiej

mgr Malwiny Szarek pt. „Zarządzanie wartością dodaną dla interesariuszy w spółkach celowych Uczelni” napisanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Inż. Alberto Lozano Platonoff, prof. US oraz dr Huberta Pachciarza w Instytucie Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego

1. Uwagi wstępne

Podstawą formalną sporządzenia recenzji jest pismo Pana prof. Wojciecha Drożdża informujące o powołaniu mnie przez Radę Naukową Instytutu Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na recenzenta rozprawy doktorskiej Pani mgr Malwiny Szarek, datowane na 20.06.2023 r.

Przedstawiona do recenzji rozprawa składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, spisu literatury obejmującego 230 pozycje, spisów tabel i rysunków oraz załączników prezentujących wykorzystane w pracy narzędzia badawcze. Całość rozprawy doktorskiej, obejmująca część merytoryczną oraz część uzupełniającą mieści się na 257 stronach.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi stawianymi rozprawom doktorskim, powinny one stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne dokonanie artystyczne oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. Mając na uwadze powyższy zapis ustawowy, przy ocenie rozprawy Pani mgr Malwiny Szarek uwzględniono następujące kryteria: znaczenie poruszanej w rozprawie problematyki, zgodność tytułu pracy z jej zawartością, poprawność w sformułowaniu celów oraz hipotez badawczych, metodykę przeprowadzonych badań, poprawność struktury rozprawy, jej wartość merytoryczną oraz spełnienie wymogów formalnych stawianych pracom doktorskim.

2. Ocena doboru problematyki badawczej, tematu rozprawy, celu i hipotez badawczych

Rozważania przedstawione w rozprawie odwołują się do bardzo ważnego zagadnienia, jakim jest pobudzanie współpracy na styku świata nauki oraz biznesu poprzez procesy komercjalizacji rezultatów badań naukowych. W dobie dyskusji dotyczącej sposobów podnoszenia innowacyjności rodzimych przedsiębiorstw i gospodarki, problematyka ta nabiera szczególnego znaczenia. Polska bowiem nie wypada najlepiej na tle innych państw członkowskich UE w zakresie wskaźników innowacyjności i konkurencyjności gospodarki. Z tej perspektywy zagadnienie współpracy biznesu i nauki, w tym funkcjonowania spółek celowych uczelni i kreowania przez nie wartości dla ich interesariuszy, uznać należy za bardzo ważne i aktualne. Znaczenie podjętej problematyki, zarówno z punktu widzenia teorii, jak również praktyki zarządzania, wynika z faktu, iż współcześnie współpraca sektora naukowego z biznesem wskazywana jest

jako kluczowe narzędzie mające przyczynić się do zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw oraz gospodarek na poziomie krajowym oraz międzynarodowym. Doktorantka koncentruje swoją uwagę na aspektach związanych z zarządzaniem relacjami z interesariuszami spółek celowych jednostek naukowych w kontekście kreowania dla nich wartości dodanej. W swoich rozważaniach naukowych Autorka eksponuje znaczenie umiejętnego zarządzania relacjami z interesariuszami organizacji. Jest to podejście zgodne ze współczesnym postrzeganiem interesariuszy, relacji i współpracy z nimi jako kluczowego elementu w procesie zarządzania strategicznego. Zatem z uwagi na znaczącą rolę relacji z interesariuszami przedsiębiorstwa w kontekście funkcjonowania spółek celowych uczelni, tworzonych w celu komercjalizacji wyników naukowych, a tym samym podnoszenia wskaźników innowacyjności kraju, tematykę pracy należy uznać za trafną, ważną i aktualną, co świadczy o dobrym rozeznaniu Doktorantki w aktualnych problemach nauk o zarządzaniu.

Trzeba również podkreślić oryginalność problemu badawczego, bowiem w literaturze przedmiotu, mimo licznych badań w zakresie zarządzania relacjami z interesariuszami, brakuje prac dotyczących specyfiki interesariuszy spółek celowych jednostek naukowych, jak również prac zorientowanych na problematykę tworzenia dla nich wartości dodanej. Opracowania dotyczące tych badań traktują wymienione wyżej zagadnienie w sposób fragmentaryczny, co rodzi potrzebę szerszego i bardziej holistycznego spojrzenia. Istnieje zatem luka badawcza, którą wypełnia niniejsza dysertacja, a podjęty w dysertacji problem badawczy wpisuje się w tę lukę. Prezentowane w rozprawie wyniki badań oraz powstały w efekcie podjętych rozważań teoretycznych i empirycznych model zarządzania wartością dodaną dla interesariuszy spółek celowych uczelni stanowi wkład w rozwój nauk o zarządzaniu i jakości.

Reasumując, mogę stwierdzić, iż recenzowana rozprawa dotyczy ważnego, interesującego i aktualnego problemu naukowo-badawczego. Poruszana w rozprawie problematyka dobrze wpisuje się w istniejącą zarówno w teorii, jak i w praktyce zarządzania, lukę badawczą. W świetle powyższego stwierdzam, że poruszana w dysertacji problematyka oraz dokonany przez Autorkę wybór problemu badawczego jest trafny i spełnia wymogi stawiane w tym zakresie rozprawom doktorskim.

Problem badawczy podjęty przez Panią Malwinę Szarek zdefiniowany został w postaci pytania: „jak przebiega zarządzanie wartością dodaną dla interesariuszy spółek celowych uczelni i jakie jest jego znaczenie w poprawie efektywności funkcjonowania tych spółek w uwarunkowaniach ekosystemu innowacji uczelni”. Rozwijając postawiony problem badawczy Doktorantka sformułowała cztery pytania badawcze:

1. Jakie są determinanty kształtowania relacji SC uczelni z poszczególnymi interesariuszami?
2. Jakie oczekiwania względem SC uczelni stawiane są przez poszczególnych interesariuszy?
3. Jakie wartości kreowane są dla interesariuszy przez SC uczelni?
4. W jaki sposób mierzyć efektywność SC uczelni w kontekście kreowanej wartości dla interesariuszy?

Celem głównym dysertacji jest „opracowanie modelu zarządzania wartością dodaną dla spółek celowych jednostek naukowych w uwarunkowaniach ekosystemu innowacji uczelni”. Dążąc do realizacji celu głównego, Pani mgr Malwina Szarek skonstruowała system jedenastu celów szczegółowych, które przypisała do dwóch kategorii: cele poznawcze (8 celów szczegółowych) oraz cele praktyczne (3 cele szczegółowe). Poszukując odpowiedzi na postawiony problem badawczy, Doktorantka sformułowała dwie hipotezy: główną oraz pomocniczą. Zgodnie z hipotezą główną, „zarządzanie relacjami z interesariuszami z uwzględnieniem tworzenia dla nich wartości ma pozytywny związek z efektywnością działania SC jednostki naukowej”. Natomiast postawiona przez Doktorantkę hipoteza pomocnicza zakłada, że „częstotliwość kontaktu z kluczowymi interesariuszami zgodna z ich oczekiwaniami pozwala SC osiągnąć wyższą efektywność działania”.

Oceniając sformułowanie problemu badawczego, pytań badawczych oraz celów, pragnę zauważyć, iż cel główny oraz cele szczegółowe dysertacji cechuje istotność poznawcza, a w ramach przyjętego postępowania badawczego możliwe jest odniesienie się do ich treści. Odnosząc się do sformułowanych przez Autorkę hipotez badawczych, należy stwierdzić, iż zasadniczo zostały one sformułowane poprawnie oraz, że są w logiczny sposób ze sobą powiązane. Charakteryzuje je istotność poznawcza, a ponadto możliwe jest odniesienie się do ich treści w ramach przeprowadzonego w dysertacji postępowania badawczego. Z racji pełnionej funkcji recenzenta pragnę jednak wskazać pewne nieścisłości pojęciowe występujące w zapisie problemu badawczego, celów oraz hipotez. Po pierwsze, w tytule rozprawy mowa jest o „wartości dodanej dla interesariuszy”, a w celu głównym o „wartości dodanej dla SC, a to nie jest to samo. Ponadto, w treści problemu badawczego mowa jest o „wartości dodanej dla interesariuszy” SC, z kolei formułując cel dysertacji Doktorantka użyła sformułowania „model zarządzania wartością dodaną dla spółek” (a nie ich interesariuszy). W zapisie celów szczegółowych ponownie pojawia się sformułowanie „wartość dodana dla interesariuszy”. Nasuwa się zatem pytanie o wartość dodaną „dla kogo” tutaj chodzi. Wprawdzie z treści części empirycznej Dysertacji wynika, że chodzi o wartość dodaną dla różnych kategorii interesariuszy (zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych), jednak w momencie zapoznawania się z celami pracy i hipotezami nie jest to jasne. Dodatkowo, w treści problemu badawczego mowa jest o „poprawie efektywności funkcjonowania spółek”. Taki sposób sformułowania problemu badawczego sugeruje, że Doktorantka odniesie się w dysertacji do zmian dotyczących efektywności badanych spółek (porówna je w czasie). Jednak ani w kwestionariuszu ankiety, ani w kwestionariuszach wywiadów problem ten nie został przez Panią Malwinę Szarek uwzględniony. Nie pojawił się on także w analizie wyników badań w części empirycznej pracy.

Obie sformułowane w dysertacji hipotezy zostały przez Autorkę empirycznie zweryfikowane (ocena sposobów weryfikacji hipotez zostanie przedstawiona w dalszej części recenzji), co pozwoliło na realizację założonego celu pracy.

3. Ocena zakresu pracy, źródeł informacji i metod badawczych

Zarysowany problem badawczy, zdefiniowany cel oraz postawione pytania i hipotezy badawcze sprawiają, że głównym przedmiotem rozważań w rozprawie stały się: zarządzanie relacjami z interesariuszami SC uczelni zorientowane na kreowanie dla nich wartości dodanej oraz pomiar efektywności działania SC uczelni. Podmiot badań stanowiły spółki celowe uczelni oraz ich interesariusze. Zakres czasowy w warstwie empirycznej nie został wskazany przez Doktorantkę.

W dysertacji wyraźnie wyodrębniono dwie części – teoretyczną i empiryczną. Dążąc do realizacji celów dysertacji i weryfikacji hipotez badawczych Doktorantka wykorzystwała liczne źródła danych, zarówno o charakterze pierwotnym, jak i wtórnym. Przyjęta w pracy metodyka badań odzwierciedla temat rozprawy, problem badawczy oraz przyjęte cele i hipotezy.

Teoretyczna część rozprawy została przygotowana w oparciu o przegląd adekwatnej literatury przedmiotu. Przywołana w rozprawie bibliografia obejmuje 230 właściwie dobranych krajowych oraz zagranicznych pozycji literaturowych oraz źródeł internetowych i aktów prawnych odnoszących się do omawianej w dysertacji problematyki. Wykorzystana literatura odzwierciedla aktualny stan wiedzy w przedmiocie pracy i odpowiada standardom zarówno w zakresie selekcji, wykorzystania, jak i przejrzystości wywodu. Studia literaturowe pozwoliły Doktorantce stworzyć teoretyczne tło problemu badawczego, który w dalszej kolejności poddany został analizie empirycznej.

Proces badawczy przeprowadzony przez Doktorantkę obejmował dwa kluczowe etapy: badania wstępne oraz badania zasadnicze. W pierwszym etapie postępowania badawczego Autorka przeprowadziła analizę typu desk research. Z kolei realizując etap badań zasadniczych, Pani mgr Malwina Szarek przeprowadziła badanie ankietowe wśród zarządzających SC jednostek naukowych w Polsce, wywiady z zarządzającymi SC oraz ich interesariuszami, a także przeprowadziła studium przypadku w dwóch wybranych spółkach celowych uczelni. Fazy procesu badawczego zostały zaprezentowane na rysunku 3.4. w podrozdziale 3.4. (str. 104).

Na podkreślenie zasługuje triangulacja metodologiczna wykorzystana w dysertacji. Dążąc do realizacji celów rozprawy i weryfikacji postawionych hipotez badawczych Doktorantka przeprowadziła badania ilościowe i jakościowe, dodatkowo uwzględniając różne grupy respondentów.

Reasumując, uważam, iż zakres pracy oraz przyjęte przez Autorkę źródła informacji i metody badawcze zostały właściwie dobrane i poprawnie wykorzystane. Na potrzeby dysertacji Autorka przeprowadziła pogłębione postępowanie badawcze, wykazując się przy tym krytycyzmem przy interpretacji uzyskanych wyników.

4. Ocena struktury pracy i ocena merytoryczna rozprawy

Przeprowadzone dociekania badawcze oparte zostały na przemyśleniach Autorki, pogłębionych studiami literaturowymi, jak również badaniami empirycznymi. Struktura rozprawy jest harmonijna i logiczna. Dysertacja składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, abstraktu, spisu literatury, spisów rysunków, wykresów oraz tabel, a także załączników prezentujących narzędzia badawcze wykorzystane w pracy. Całość rozprawy doktorskiej obejmuje 257 stron. Zaproponowana struktura i objętość pracy odpowiada standardom przyjętym dla rozpraw doktorskich w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

We wstępie Pani mgr Malwina Szarek uzasadniła wybór analizowanej problematyki. Przedstawiła także problem badawczy, pytania badawcze, sformułowane cele i hipotezy badawcze. Kończąc Wstęp, Doktorantka dokonała krótkiej charakterystyki treści poszczególnych rozdziałów dysertacji.

Teoretyczna część pracy składa się z dwóch rozdziałów, napisanych w oparciu o odpowiednio dobraną literaturę krajową, jak również obcojęzyczną.

W rozdziale pierwszym Doktorantka skoncentrowała swoją uwagę na zagadnieniach związanych z teorią interesariuszy i kreowaniem wartości dodanej z ich perspektywy. Rozdział pierwszy stanowi zatem istotny wstęp do problematyki poruszanej w dysertacji.

Rozpoczynając rozważania w rozdziale pierwszym, Autorka przedstawiła istotę i ewolucję teorii interesariuszy, a także różne typologie interesariuszy proponowane w literaturze przedmiotu. W dalszej kolejności podjęła wątek dotyczący zarządzania relacjami z interesariuszami w kontekście współpracy z nimi i tworzenia dla nich wartości dodanej. W tej części rozprawy Doktorantka scharakteryzowała modelowe podejścia do zarządzania relacjami z interesariuszami. Kontynuując wywód w rozdziale pierwszym, Doktorantka skupiła uwagę na koncepcji wartości dodanej dla interesariuszy i zarządzaniu tą wartością. W oparciu o bogaty przegląd literatury, Autorka przedstawiła złożoność i wielowymiarowość omawianego zagadnienia. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż wobec mnogości podejść do interpretowania wartości dodanej dla interesariuszy, Doktorantka jednoznacznie wskazała definicję wartości dodanej dla interesariuszy, jaką przyjęła dla celów dysertacji (str. 29). Rozdział kończą rozważania dotyczące znaczenia zarządzania relacjami organizacji z interesariuszami w kontekście realizacji jej wyników. Na podstawie

przeprowadzonych studiów literatury, w podsumowaniu rozdziału, Autorka umiejętnie wskazała potrzebę realizacji badań nad zarządzaniem relacjami z interesariuszami w kontekście tworzenia wartości.

Odnosząc się do treści rozdziału pierwszego, pragnę zauważyć, iż w rozdziale zabrakło nieco dyscypliny pojęciowej. Doktorantka zamiennie używa sformułowań „wartość”, „wartość organizacji”, „wartość dla interesariuszy” itd. Druga uwaga, o charakterze polemicznym, dotyczy faktu, iż Pani mgr Malwina Szarek zamiennie wykorzystuje sformułowanie „zarządzanie interesariuszami” oraz „zarządzanie relacjami z interesariuszami”. Rozumiem, że jest to kalka językowa (*ang. stakeholder management*) czy też pewien skrót myślowy, jednak wydaje się, że w tym przypadku (w języku polskim) należy mówić raczej o „zarządzaniu relacjami z interesariuszami”. Szkoda też, że Autorka nie wskazała jednoznacznie do jakiej, spośród licznych wskazanych w rozdziale, klasyfikacji interesariuszy będzie się odwoływać w rozprawie.

Drugi rozdział dysertacji dedykowany został zagadnieniom dotyczącym funkcjonowania spółek celowych uczelni w ekosystemie innowacji. Punktem wyjścia w tym rozdziale Doktorantka uczyniła rozważania na temat ekosystemu innowacji, wskazując jego genezę oraz różne stanowiska definicyjne. Rozważania na ten temat wieńczy prezentacja modelu ekosystemu innowacji. Kontynuacją wywodu jest podrozdział 2.2. dotyczący modelowych rozwiązań w zakresie kształtowania ekosystemów innowacji uczelni. W tej części rozprawy Autorka przedstawiła bardzo interesujący przegląd działalności innowacyjnej i osiągnięć w tym zakresie w perspektywie globalnej, umiejętnie eksponując potrzebę badań nad kształtowaniem ekosystemu innowacji uczelni w Polsce. Kontynuując wywód, Pani mgr Malwina Szarek podkreśliła rolę uczelni w rozwijaniu innowacyjności kraju oraz scharakteryzowała modele struktur organizacyjnych w zakresie komercjalizacji. Rozdział drugi wieńczy rozważania dotyczące znaczenia SC uczelni w ekosystemie innowacji.

W stosunku do treści przedstawionych w rozdziale drugim, odczuwam pewien niedosyt w zakresie rozważań dotyczących efektywności i jej pomiaru w kontekście SC uczelni. Rozważania takie zostały przedstawione w rozdziale trzecim, który ma charakter metodyczny. Wydaje mi się jednak, że prezentując specyfikę funkcjonowania spółek celowych, do części teoretycznej należałoby włączyć także aspekty dotyczące ich efektywności.

Reasumując, część teoretyczną rozprawy, pomimo wskazanych uwag, oceniam pozytywnie. Część teoretyczna rozprawy została napisana w oparciu o szeroką i adekwatną literaturę polską i zagraniczną, a przedstawione tu rozważania pozwoliły w logiczny i rzetelny sposób usystematyzować wiedzę w zakresie roli i znaczenia SC w ekosystemie innowacji uczelni oraz zarządzania relacjami z ich interesariuszami z perspektywy tworzenia wartości dodanej. Doktorantka wykazała się w niej odpowiednią wiedzą w obszarze zagadnień poruszanych w dysertacji, przedstawiając złożoną tematykę rozprawy w czytelny i zrozumiały sposób.

W rozdziale trzecim Pani mgr Malwina Szarek przedstawiła metodyczne aspekty zarządzania SC jednostek naukowych w Polsce. Rozdział rozpoczyna charakterystyka uwarunkowań zarządzania SC. Doktorantka przeprowadziła analizę uwarunkowań funkcjonowania SC w Polsce, kolejno prezentując uwarunkowania ujęte w trzech płaszczyznach: prawnej, ekonomicznej oraz społeczno-kulturowej. W tabeli 3.1. przedstawiła syntetycznie najważniejsze bariery oraz szanse wynikające z przeprowadzonej analizy. Odnosząc się do treści tabeli 3.1., pragnę zgłosić dwie uwagi o charakterze dyskusyjnym. Otóż wydaje się, iż w kontekście uwarunkowań, o których mowa jest w tym rozdziale, w mojej opinii bardziej zasadnym byłoby użycie sformułowania „stymulatory i bariery”, niż „szanse i bariery”. Druga uwaga dotyczy tego, czy Doktorantka wskazuje uwarunkowania funkcjonowania (o tym jest mowa w treści rozdziału),

uwarunkowania zarządzania (o tym jest mowa w tytule rozdziału), czy w końcu uwarunkowania rozwoju SC (o tym jest mowa w tytule tabeli 3.1.). Wprawdzie pojęcia zarządzania, funkcjonowania i rozwoju są bardzo bliskie i powiązane, jednak wydaje się, że można byłoby zastosować tu nieco więcej precyzji.

W toku dalszych rozważań w rozdziale trzecim Autorka skoncentrowała swoją uwagę na miarach efektywności działania SC uczelni. Doktorantka rozpoczęła rozważania od wskazania definicji efektywności, jaką przyjęła w dysertacji. Jest to definicja efektywności „z perspektywy jakości, oznaczająca zdolność podmiotu do realizacji strategii i osiągania wyznaczonych celów”. Na str. 87 Autorka wskazuje, iż „miarą efektywności SC powinna być realizacja celów związanych z komercjalizacją (pośrednią i bezpośrednią)”. Na str. 85 pisze: „... dlatego ocena efektywności (pomiar wyników) działań SC....”. Zatem traktuje pojęcie efektywności z perspektywy wyników, nie wskazując jednak na ich relację do nakładów. W mojej opinii jest to spore uproszczenie. W pozycji, na jaką powołuje się Doktorantka definiując efektywność, również podkreśla się relację między uzyskanymi wynikami i nakładami, jakie poniesiono na ten cel (str. 191). Szkoda, iż w tym miejscu Doktorantka nie dokonała szerszej charakterystyki i analizy pojęcia „efektywność”. W kontekście postawionych hipotez badawczych, traktujących o efektywności SC, w mojej ocenie zabrakło tutaj rozważań wskazujących na wielowymiarowość pojęcia „efektywność”, mnogość podejść do jej definiowania i pomiaru, czy konieczności holistycznego podejścia do jej oceny. Uwagę zwraca też fakt, iż w rozważaniach dotyczących efektywności SC Doktorantka zamiennie wykorzystuje sformułowania takie, jak: „miary efektywności”, „miary kondycji finansowej”, „miary funkcjonowania SC”, „miary sukcesu”. Wydaje się, iż we wprowadzeniu do tej części dysertacji należałoby precyzyjnie wyjaśnić znaczenie poszczególnych pojęć i/lub wskazać, jakich sformułowań używa się jako synonimy. Podrozdział dotyczący miar efektywności SC ma charakter teoretyczny. W mojej opinii, zamiast lokować go w rozdziale zatytułowanym jako metodyczny, można byłoby wzbogacić tymi treściami rozdział drugi, prezentujący specyfikę SC uczelni.

Kolejno Pani mgr Malwina Szarek zaprezentowała analizę interesariuszy, przedstawiając ją jako strategiczne narzędzie wspomagające zarządzanie wartością dodaną dla interesariuszy w SC. Bardzo ciekawym i wartościowym elementem rozdziału trzeciego jest zaproponowany przez Doktorantkę, autorski model zarządzania wartością dodaną dla interesariuszy (rys. 3.2., str. 90). Ostatnią część rozdziału trzeciego stanowi podrozdział prezentujący metodykę przeprowadzonych przez Autorkę dysertacji badań. Został tu zaprezentowany podjęty w dysertacji problem badawczy, pytania badawcze, cel główny i cele szczegółowe, hipotezy oraz procedura postępowania badawczego. Autorka szczegółowo scharakteryzowała metody zbierania oraz analizowania danych. Prezentując wykorzystane metody badań ilościowych oraz jakościowych, Doktorantka przedstawiła szerokie uzasadnienie ich wyboru, z uwzględnieniem potencjalnych ograniczeń związanych z ich wykorzystaniem.

Badanie zasadnicze przeprowadzone zostało z wykorzystaniem badań ankietowych, wywiadów i dwóch studiów przypadku. Charakteryzując badania ilościowe, Autorka opisała kwestionariusz ankiety oraz główne problemy, na których koncentrowała się w badaniach ilościowych. Procedura identyfikacji zmiennych oraz miar wykorzystanych w badaniu, a dalej walidacji skali pomiarowej nie została przez Doktorantkę opisana wprost. W dysertacji nie podano również informacji na temat tego, czy przygotowany kwestionariusz ankiety został poddany walidacji fasadowej (a jeśli tak, to w jaki sposób). Prezentując metodę studium przypadku, Pani mgr Malwina Szarek, również dokonała szerokiego uzasadnienia jego wykorzystania. W rozdziale metodycznym Doktorantka przedstawiła procedurę analizy studium przypadku oraz główne zagadnienia poddane analizie w badaniach jakościowych. Uwagę zwraca jednak brak sformułowanego pytania badawczego (pytań badawczych), które zgodnie z klasyczną procedurą prowadzenia studium przypadku są punktem wyjścia do dalszych działań przy analizie przypadku. W toku dalszych rozważań

w rozdziale metodycznym Doktorantka szczegółowo opisała procedurę przeprowadzenia wywiadów z interesariuszami badanych SC. Rozdział trzeci wieńczy zestawienie wykorzystanych w postępowaniu badawczym narzędzi, przedstawione w tabeli 3.9. (str. 119).

Rozdziały czwarty oraz piąty stanowią część empiryczną rozprawy. Rozdział czwarty przedstawia rezultaty przeprowadzonego postępowania badawczego. Pani mgr Malwina Szarek zaprezentowała kolejno wyniki analizy danych wtórnych dotyczących SC uczelni w Polsce, wyniki badań jakościowych oraz ilościowych. Z kolei w rozdziale piątym Doktorantka przeprowadziła analizę uzyskanych wyników badań ilościowych (wypełnione kwestionariusze od 21 spółek celowych).

W odniesieniu do sposobu prezentacji wyników badań pragnę zgłosić uwagę dotyczącą zastosowania wskaźników struktury. Otóż biorąc pod uwagę fakt, iż w badaniach ankietowych Doktorantka uzyskała wypełnione kwestionariusze od 21 spółek, zastosowanie wskaźników struktury w tabeli 5.6. wydaje się niezasadne. Kolejna uwaga dotyczy sposobu weryfikacji hipotezy pomocniczej. Jej weryfikacji dokonano „na podstawie analizy korelacji między efektywnością SC a częstotliwością kontaktu z kluczowymi interesariuszami” (str. 197). Jednak w świetle tego, że hipoteza pomocnicza zakładała, iż „częstotliwość kontaktu z kluczowymi interesariuszami zgodną z ich oczekiwaniami pozwala SC osiągnąć wyższą efektywność działania”, nasuwa się pytanie, jak taki sposób weryfikacji hipotezy ma się do problemu oceny zgodności częstotliwości kontaktu z interesariuszami z ich oczekiwaniami. Wyniki na temat tego zagadnienia prezentowane są na str. 175 w rozdziale 4. Mowa jest tutaj o „umiarkowanym” kontakcie z naukowcami oraz przedsiębiorcami, zaliczonymi do kluczowych interesariuszy badanych SC. W przeprowadzonej w rozdziale piątym analizie nie dostrzegam ustosunkowania się Doktorantki do tego, czy owa częstotliwość kontaktu jest zgodna z oczekiwaniami kluczowych interesariuszy. Ponadto, w części rozprawy poświęconej analizie uzyskanych wyników zabrakło mi swego rodzaju dyskusji wyników, która wzbogaciłaby treść i walory poznawcze części empirycznej.

Efektom przeprowadzonych przez Panią mgr Malwinę Szarek analiz jest model zarządzania wartością dodaną dla interesariuszy SC uczelni, zaprezentowany w sposób graficzny na rysunku 5.1. (str. 200). W zaproponowanym modelu Autorka proponuje, aby efektywność działania SC uczelni mierzyć stopniem spełnienia oczekiwań interesariuszy prowadzącym do realizacji zakładanych celów i strategii. W tabeli 5.10. (str. 212) Doktorantka dokonała podsumowania przeprowadzonych analiz, wskazując wartości dostarczane różnym grupom interesariuszy SC oraz miary efektywności ich działania. Z tytułu pełnionej przeze mnie funkcji recenzenta, pragnę wyrazić pewną wątpliwość co do tego, czy wszystkie przedstawione w tabeli "miary efektywności" na pewno nimi są. Przykładowo jako miarę efektywności Autorka wskazuje stwierdzenie „czy istnieje możliwość rozwoju zawodowego?”, „czas podejmowania decyzji”, „ilość zorganizowanych spotkań z naukowcami” itp. W mojej opinii dyskusyjne jest również przyjęcie realizacji celów jako miary efektywności, całkowicie bez rozpatrywania aspektu nakładów. Rozumiem, że Doktorantka przyjęła w dysertacji taką perspektywę (powołując się na źródła literaturowe), jednak czy można mówić o tym, że duża liczba spotkań z naukowcami, liczba skomercjalizowanych produktów, czy poziom satysfakcji pracowników pozwalają mierzyć efektywność, bez względu na to, jakie nakłady poniesiono na działania prowadzące do tych efektów? Myślę, że zagadnienie to może być ciekawym tematem do dyskusji podczas obrony rozprawy doktorskiej.

Rozdział piąty kończy część poświęconą kluczowym czynnikom sukcesu zarządzania SC uczelni oraz rekomendacjom dla ich kadr zarządzających. Zaproponowane przez Panią mgr Malwinę Szarek rekomendacje zorientowane są na takie kształtowanie relacji z interesariuszami SC, aby dostarczać

im oczekiwanych wartości. Rozdział wieńczę rozważania dotyczące ograniczeń przeprowadzonego postępowania badawczego.

Reasumując, część empiryczną recenzowanej dysertacji oceniam pozytywnie. Analiza wyników badań zaprezentowanych w rozdziale piątym jest prawidłowa i wykorzystuje właściwe metody analizy danych, a formułowane na ich podstawie wnioski są trafne i odpowiednio głębokie. Zaprezentowane w rozdziałach empirycznych wyniki pozwalają także stwierdzić, że cel dysertacji został zrealizowany. Ponadto, pozwalają one na weryfikację sformułowanych przez Doktorantkę hipotez badawczych. Innymi słowy, ustalenia empiryczne rozprawy posiadają istotną wartość poznawczą oraz praktyczną, a także przyczyniają się do wypełnienia luki badawczej, którą Doktorantka zidentyfikowała.

Część merytoryczną dysertacji wieńczy zakończenie. Doktorantka dokonała w nim podsumowania rozważań przeprowadzonych w rozprawie, formułując główne wnioski wynikające z przeprowadzonych badań. Wskazała także na konieczność prowadzenia dalszych badań nad doskonaleniem modelu zarządzania wartością dodaną dla interesariuszy SC uczelni.

5. Ocena wymogów formalnych

Strona formalna recenzowanej rozprawy zasługuje na pozytywną ocenę. Autorka dysertacji posługuje się poprawnym i komunikatywnym językiem. Omawiane przez Nią pojęcia i zjawiska zostały zaprezentowane w sposób umiemy i przystępny. Rozważania przedstawione w dysertacji cechuje poprawność wnioskowania oraz interpretacji wyników. Wprawdzie w pracy występują drobne uchybienia, np. błędy interpunkcyjne, jednak nie wpływają one na pozytywny odbiór treści merytorycznych zaprezentowanych w dysertacji.

6. Konkluzja

Przeprowadzona ocena pozwala stwierdzić, iż rozprawę doktorską autorstwa Pani mgr Malwiny Szarek pt. „Zarządzanie wartością dodaną dla interesariuszy w spółkach celowych Uczelni” napisaną pod kierunkiem naukowym dr hab. Inż. Alberto Lozano Platonoff, prof. US oraz dr Huberta Pachciarka, należy uznać za oryginalne rozwiązanie problemu z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości, wskazujące na umiejętności samodzielnego prowadzenia przez Nią pracy naukowej. Otrzymane rezultaty poznawcze potwierdzają, iż Autorka rozprawy posiada ogólną wiedzę teoretyczną oraz kompetencje badawcze wymagane na stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Wartość pracy wynika z podjęcia ważnego i słabo rozpoznanego problemu naukowego, aktualności oraz dużego znaczenia, zarówno teoretycznego, jak i praktycznego, podjętego tematu oraz przeprowadzenia i omówienia wyników postępowania badawczego o znacznym potencjale poznawczym.

W szczególności moja pozytywna ocena rozprawy Pani mgr Malwiny Szarek wynika z:

- umiejętności sformułowania odpowiedniego problemu badawczego,
- oparcia prezentowanej w dysertacji dyskusji na bogatej, dobrze wyselekcjonowanej literaturze i danych ze źródeł pierwotnych, umożliwiających realizację celów dysertacji oraz weryfikację hipotez,
- zastosowanej metodyki badań, potwierdzającej kompetencje Doktorant w zakresie formułowania problemów badawczych, doboru i projektowania narzędzi badawczych oraz analizy i interpretacji uzyskanych wyników,

- wkładu rozprawy doktorskiej w teorię i praktykę dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości poprzez wskazanie teoretycznych i praktycznych implikacji prowadzonych badań,
- oceny struktury pracy oraz języka, wskazujących zdolność Autorki do komponowania prac naukowych.

Komentarze zamieszczone w recenzji nie umniejszają wartości pracy, a jednocześnie, w większości przypadków, mają charakter dyskusyjny.

Biorąc pod uwagę wszystkie przyjęte kryteria oceny, stwierdzam, że recenzowana przeze mnie rozprawa doktorska Pani mgr Malwiny Szarek pt. „Zarządzanie wartością dodaną dla interesariuszy w spółkach celowych Uczelni” napisana pod kierunkiem naukowym dr hab. Inż. Alberto Lozano Platonoff, prof. US oraz dr Huberta Pachciarka, spełnia warunki określone art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003r (Dz. U. 2003 Nr 65 poz 595 z późn. zm.). W związku z powyższym wnioskuję o przyjęcie pracy Pani mgr Malwiny Szarek i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

